

Xabarai tarilgada bolşeviigşelen beledxexe.

Omog floodcuudai ujalganuuud.

Ryzveelbiin poslaani tuşaa xiliin saanaxi ootkliknuud.

Aanglo-Italjaanska xelseenyydei urda tee.

Byxesoojuuzna Kommuniis (bolşeviigşelen) Paartiin istoori.

Erkim tariaaji yrehende xaaxa.

Buriaad-Mongol ЧНЕН

BK(b)-P-iin Buriaad-Mongol Obkoomi ba BMASR-el
Verxoovno Soveedel Prezidiyimi oorgan.

XABARAI TARILGADA BOLŞEVIIGŞELEN BELEDXEXE

1938 onoi xydeø azaxiin zil dyree. Xeden arbaad kolxoozuud bolbol pooltiingoo byxii xydelmerinydiji, naaturopaata semssydyde biše bise ujalganuuudai tuusalgiiji gyisedxeze, doxooduudai xubaariiji dyrygese baina. Manai socialis xydeø azaxiib bolbol ene yngreñi zilda şineyyd ba ton jixenyd amzaltanuuudai tulabaa. Xerbee 1937 ondo manai byxii respyyblike dotor dunda zişeege remoont 36,4 procent ba tekyysçe remoont 32,3 procent dyrygese geerktaar byrihø 9,5 ceentner tariaan xuriaagdahan baiga haa, 1938 onoi urgasaha geerktaar byriiun 11,5 ceentner xuriaagdahan baina. Olon kolxoozuud bolbol orohoto kyltyryrennydhee geerktaar byriiun 20 ceentner tariaan xuriaagaa.

Gebes, bidener bolbol tulan amzaltanuuudai xizaarla-xagi, xarin eneenee ulan saasun yrgedxexe, bexiziylyk johotibdi. Manai kolxoozuudai urda şineyyd, ton şuxala ba xariu-salgatul zorilgonuud baina, 1939 ondo byxii kyltyryrennydhee urgasiyঃ iyoşo jixee deeslyylxe xeregtet. Eneenei tulabida byxii arga şadahnud bit, jywy gexede, manai socialis xydeø azaxiiji Lee-nin-Staalini aguu jixe paarii ba soveed pravitelelstuvo xytelberile, manai socialis xydeø azaxi xadaa tyryr soeed teexniike zebseglegden, gazartarialanlaa agro-şexnikin byxii zaabaruuudai xereglene.

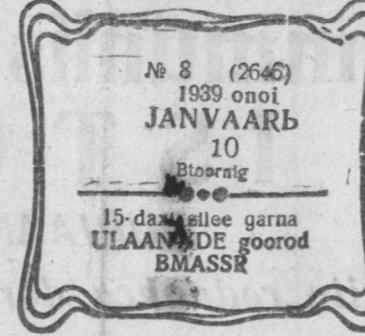
Ede zorilgonuudijji bejelyxiin tula, manai xydeø azaxiin saasani xygæltii xangaxiin tula mynoenheo belexexe xeregtet. Ynder hain urgasa xuriaaxiin tula, egeel tyryseer erkim şanartayreñi foondo baigulxa, traaktornuudijji ba maşlana-nuudijji zişete hainar remoontlo, kaadranuudijji beledxexe şuxala.

Tyryysiin zaapovedi xadaa taraa tuş algin plani ji dyrygelge m,n, xojordoxi zaapoved - yrehe xaalza myn... " - gese nyker Staalini xele hen. Manai respyyblike onol kolxoozuuday grende tariaa tuşalya ba yrehe xaalga xysed ayrygehen baina. Gebes, zarim kivxoouud bolbol naturopalata tuşualgiiji dyrygeegyi enen xauaa yreñi foondo baigulxa jaca-dalijji xoşututu. Respyyblike dotor naturopalata tuşalgiin xeli plau xadaa mul 73,3 procent dyrygeed baina. Myn, zarim kolxoozuud bolbol tariaan soxulgoosuji dyrygeegyi. Ziselexti, Zukaaminat aymag, Kurtagin sumonoi, Muolotovoi neymesets kolxooz 6000 buxal tariaan soxuodyi baina. Iume batalijji saasadan jaabas lesce bolxogyi. Ton bogoni-xon olzor suo byxii tariaaga soxio ayrygele, naturopalata ba semssydyi xydeø tuşaxa, yreñenei foon-donuudijji baigulxa -ede xadaa kolxoozuudai urda mynoe baigaa tyrysiin zorilgo baina.

Manai respyyblike dotor orohoto kyltyryrennydhee yreñe xadigin plaan 55,4 procent dyrygegdehensi haa tereñe orootoo 21 procenten seberlegdeñi baina. Xorui, Mušar-Siberei, Zediin, Zaka-minai ba Jaruunin aimaguud kolxoozuud bolbol yeha xalga ba seberlegin xydelmerinydhee talaron ton jixeegegaltei. Ziselexti, Zaka-minai aimagai, Utaata-Lal xain sumonoi, Kaganovicin neymesets kolxooz 155 ceentner tariaa yreñenei xaaħan.

Hajaxan, manai respyyblike xydeø azaxi deere xydelmerilegse xydeø intelligeencii soveşçanı bolhon baina. Eneenei xabaadahun agronomuud ba specialistnuud bolbol yder hain ba bata bexiurgasa xuriaaxiin tyleo sorenovaanti yrgenør delgeryylxii juriatlæ, byxii kolxoozni-guudai ba xydeø azaxiin spe-cialistnuudai xandahan baina.

Partiina, soveed organiza-canuud ba gazartarialangai organuud bolbol tarilgada beledxelijji bolşeviig johor xytelberile, xydeø azaxiin specialistnuudai iniciatiivii demzeze, socialis sorenovaanti yrgenør delgeryylxe ba enenji tolgoiloxo ujalgatai,

Omob floodcuudai ujalganuuud

Amuurai Ulaan Tugta Vojeenne flottili, janvaarilin 5. (TASS). N-ske korabliin yrgen jxe taambyrscoo ulaanloodcuud ba komandirnuud sugirla. Ebdergesyi vojeenne prisatiagin ton ursa genyenydiji suglaragşad xadaa xaraltaiqar sonosobo. Bojeeçy dabol teekfii xojos daxin unsgaxiji suradkana. Edener, eöhedinge ves-tyleeniyd soo xeledeñen ynen zyntenee ba sexe zorigtoigoor exo orondor aibaxejii urlaana. Amurual uua-Tugta Vojeenne flottili xadaa soveed Dejnalna-Vostootog uhan xilin d-abagayagi kreepost baigaa hen, myeşli bit, saasashii baixa geze byxii soveed aradilji, parti ba pravitelelstuvi. Nyker Staalini naiduunab.

Negen hanalaar abhan rezoliyice sooo, ualanloodcuud medylene:

—Bidener byxii eöhedinge xys-şadai ba energijii, caastnuudai bojovol beledxeli saasanzı debeltede, oronoi saasa bexizexe oboroonoposoobnostuđo ygekebdii geze ujalganuud. Delkei deerezi socialis gyrenei tyry, zyryelg disciplineti bojeeçy dabolxodi.

Traaktorna detaalnuudai restavraaca

Kyrysk, janvaarilin 8. (TASS). Kyryskin motoorno zavod bolbol traaktorna detaalnuudijji restavraca calxa talaaraa ton jixenyd amzaltanuudai tulahan baina. XTZ ba ÇTZ traaktornuudai glibbeniydili tabihan baina. Gadan, korennoi podslipniguidiji, tyleni şaxalnuudijji ba 120 biše

masterskoinuudai xele baina.

Namar zbelei sezooni exillinen heab, zavod bolbol remontoohoo traaktornuudai 60 miangan detaalnuudijji garahan baina.

XTZ ba ÇTZ traaktornuudai motoorduudai, şine zapasnaa caastnuudai yiledberinyd emidixegdeze, 200 ondo ondo nerenydtel detaalnuudai beledxegdeze baina.

—Taim's xadaa Ryzveelbiin dotodoini politikede kriti, es-keer xandadag kongressinin bişen xadaa "prezideen-tin medeesiliyi gyised zybşo-ne, usaranb ene bolbol byxilnaacın hanalijji gärgana geze" gese medexe baatai bolbo.

AAMGLI

Angliiska gazeeyd yd bolbol Ryzveelbiin poslaanit teekstiji xynei xarmar gazarta xebline. Byxii xellet bolbol faşılıs derzaavanuudai politikiji Ryzveelbiin erid xatuugar buruušahanlini temdegled, prezident bolbol agressornuudai garta naadan bolhon neitratite-dei tuxai zakoonlij zahaxiji duradxan olgomzotol geze toolono.

"Taim's xadaa Ryzveelbiin dotodoini politikede kriti, es-keer xandadag kongressinin bişen xadaa "prezideen-tin medeesiliyi gyised zybşo-ne, usaranb ene bolbol byxilnaacın hanalijji gärgana geze" gese medexe baatai bolbo.

GERMAANI

Berlinske gazeeyd yd bolbol Amerikin Xolbooto Staaduudai pravitelelstevede esergyy bişen Ryzveelbiin erid xatuugar vestapaalaad, Ryzveelbiin eldeb doromzoligini epiteddydeer nereline.

FRAANCA

Francuuzska politiçeske kryvyyd ba xebli bolbol Ryzveelbiin poslaanida gynzegi xangalta gärgana. Edener bolbol faşılıs pravitelelstevennydei johor, ene poslaanı agreessor-nydye ese gey ekonomiçeske saankanuudijji jabulxin ajuu geze oigoko johotol bolbo.

AANGLI

Angliiska gazeeyd yd bolbol Ryzveelbiin poslaanit teekstiji xynei xarmar gazarta xebline. Byxii xellet bolbol faşılıs derzaavanuudai politikiji Ryzveelbiin erid xatuugar buruušahanlini temdegled, prezident bolbol agressornuudai garta naadan bolhon neitratite-dei tuxai zakoonlij zahaxiji duradxan olgomzotol geze toolono.

"Taim's xadaa Ryzveelbiin dotodoini politikede kriti, es-keer xandadag kongressinin bişen xadaa "prezideen-tin medeesiliyi gyised zybşo-ne, usaranb ene bolbol byxilnaacın hanalijji gärgana geze" gese medexe baatai bolbo.

GERMAANI

Berlinske gazeeyd yd bolbol Amerikin Xolbooto Staaduudai pravitelelstevede esergyy bişen Ryzveelbiin erid xatuugar vestapaalaad, Ryzveelbiin eldeb doromzoligini epiteddydeer nereline.

FRAANCA

Francuuzska politiçeske kryvyyd ba xebli bolbol Ryzveelbiin poslaanida gynzegi xangalta gärgana. Edener bolbol faşılıs pravitelelstevennydei johor, ene poslaanı agreessor-nydye ese gey ekonomiçeske saankanuudijji jabulxin ajuu geze oigoko johotol bolbo.

AANGLI

Angliiska gazeeyd yd bolbol Ryzveelbiin poslaanit teekstiji xynei xarmar gazarta xebline. Byxii xellet bolbol faşılıs derzaavanuudai politikiji Ryzveelbiin erid xatuugar buruušahanlini temdegled, prezident bolbol agressornuudai garta naadan bolhon neitratite-dei tuxai zakoonlij zahaxiji duradxan olgomzotol geze toolono.

"Taim's xadaa Ryzveelbiin dotodoini politikede kriti, es-keer xandadag kongressinin bişen xadaa "prezideen-tin medeesiliyi gyised zybşo-ne, usaranb ene bolbol byxilnaacın hanalijji gärgana geze" gese medexe baatai bolbo.

GERMAANI

Berlinske gazeeyd yd bolbol Amerikin Xolbooto Staaduudai pravitelelstevede esergyy bişen Ryzveelbiin erid xatuugar vestapaalaad, Ryzveelbiin eldeb doromzoligini epiteddydeer nereline.

FRAANCA

Francuuzska politiçeske kryvyyd ba xebli bolbol Ryzveelbiin poslaanida gynzegi xangalta gärgana. Edener bolbol faşılıs pravitelelstevennydei johor, ene poslaanı agreessor-nydye ese gey ekonomiçeske saankanuudijji jabulxin ajuu geze oigoko johotol bolbo.

AANGLI

Angliiska gazeeyd yd bolbol Ryzveelbiin poslaanit teekstiji xynei xarmar gazarta xebline. Byxii xellet bolbol faşılıs derzaavanuudai politikiji Ryzveelbiin erid xatuugar buruušahanlini temdegled, prezident bolbol agressornuudai garta naadan bolhon neitratite-dei tuxai zakoonlij zahaxiji duradxan olgomzotol geze toolono.

"Taim's xadaa Ryzveelbiin dotodoini politikede kriti, es-keer xandadag kongressinin bişen xadaa "prezideen-tin medeesiliyi gyised zybşo-ne, usaranb ene bolbol byxilnaacın hanalijji gärgana geze" gese medexe baatai bolbo.

Pişeviiggy dei Sojuuzai Voroonizske Domm kyltyvre sooo „Leenin ba Stalini, Goorkoda“ gebi tulai jike skylptyr tabigdaa. Skylptyrei yndi 2,5 metr, yrgenito 2,2 metr. Skylptyriin aavtor Pivovaarov (Kiljev) TASS-iin fotoxroniko.

Gurban zuun zilei saana

Manai oronoi xynzonoi peehanai ere xynyyd baigaa hen. Ene toondo 80 dylaqquud, 476 podyaqquud, (policeiske rasilbnuudai) zeemske dvooro 7 jaarenuud, 125 sapoznigund, 124 plootnigund, 122 xyn portnoinxid, 98 kyzneecyd, 78 kalaancigund, 65 skorniagund, 64 şapoçnigund, 6 Izvoççigund, 35 piroznigund, 4 konovañuud, 50 „gyliaşče“ xynyyd orhon baina. Moskvaada, „roospisko spiskiin“ jo-hoora 2367 remeeslenningyd bolhon baina.

Gurban zuun zilei saana Moskvaada, peerepisli spisok soobu zyyze bolxogi gegde-d g dyxovno n-retei niur-nuud olon baihan jym.

Ene byxii materiaalnuud bolbol bolxoo baihan xynzonoi peerepisli de zoriuula, daza Mossroveedi komunaalına myzel soo viistavkede xaruulagdahan baina.

xidee Fraancada toxiooldoxo, şine Miyynxen geze sexe nel-rene.

Fraancin pravitelelstuvel bolbol, francuuzska gazar delexeide ajuultai bolzo ta han ilji xaraxadaa territooriuudaa xamagaalxa zarim xamalijji egeel eli-te formoor tabina. Fraancin pravitelelstuvel bolbol, francuuzska gazar de re xeden yogenne syyndenyd ba vois-koval çastinuud elgegegeden baina. Francuuzska pravitelelstuvel xadaa fraancos-italjaanska konfiilkt de xamagaalxa ygeni ba, „pereendig“, „posreend-ig“ roolijji bejedee daaza abxagaljji guiza, Çemberleende oficiaalna xandahan baina. Francuuzska pravitelelstuvin glavaa Dalaadje bolbol Korsikoska ba Tyniseer ajanşalalga-ba mordobo.

Tibbe jaabaş, ede bygede şasnuud bolbol francuuzska pravitelelstuvel bolbol xetereñi agressorto erid xariul geze xebli xetereñi ygeni beze geze hanana. Enerel tuxalitibaşlaasaka xeblenyydye sexebi-gedegedeg hen.

Tereentei negen xamta genera-al Fraankodko dalgasa talin erxe ygejixi Itali bolbol erixi baina. Eseste, Itali bolbol 1935 onoi Janvaarida batalag-dahan fraanko-italjaanska xel-seesi johor Fraanca bolbol italiida xede xeden ystypkenydi xehen baina. Tusagaarlabal, territooriijii is-reende ygehen baina, myn te-relesen Dzibyytii. Adilis-Abeebiin tymer zamal aakciin

Bolxoo baigaa xelseeni yje-de an-iliiska ministriñyde, italijska faşizmiñ zyghes tabi gdaxa eriltenyyd tin enydi baina. Çemberleenei Rilim osol-tooto Aangli in rad zonoi eldeb sloia dunda yzegdedeg zebiyry-xel xadaa gaixtalai zyil biše. Oppozitioonno angiiliska xebli xadaa ene oşolgijji mynoeñei-

Byxesojuuzna Kommuniis (bolşeviigyydei) Paartiiin I S T O O R I*)

KURIAANGII KYYRS

BK (b) P-in CK-ei Komiissitin redackca doro. BK(b)P-in CK-eer haişaagdahan. 1938 on.

2. DIALEKTIÇEŞKE BA ISTORIÇEŞKE MATERIA- LIZMIIN TUXAI

Dialektiçeske materializm bolbol marksilis leeninske paartiin mirovozzeeni myn. Ene jynde dialektiçeske materia- liizm geze nerelereb gexede, enenei priroodin yzegdelnyydi te xandaxa xandalgash, enenei priroociin yzegdelnyydi sinzexete meetoden, enenei ede yzegdelnyydi poznavaalxa meetoden xadaa dialektiçeske balza, enenei priroodin yzegdelnyydi tailbarilaxa tailbarin, enenei priroodin yzegdelnyydi olgolgon, enenei teorenen xadaa materialistitii- geske baidag baina.

Istoriçeske materializm bolbol dialektiçeske materializ- min polozeeniydi oobşestvenne azabaidalai sinzelgede garseen delgerlyelge, dialektiçeske materializmin polozeeniydi oobşestviin azabaidalai yzegdelnyyde, oobşestviin sinzelgede, oobşestviin istoorigiin sinzelgede xereglege myn.

Maarks ba Eengelbs eöhedinge dialektiçeske meetodi ji karakterizovaalxadaa dialektikiin gol zylinnyydi formuli- ravalan filosof Geegeliiji zaan eše baridag bathan jym. Ge- bes, ene xadaa Maarks ba Eengelbsin dialektika bolbol Geegeliiji dialektiketi adali gehen usar bolnogyi. Ynendee xadaa Maarks ba Eengelbs bolbol Geegeliiji dialektiketee tereeniji mynneeni nauqna tyxeltel bolgoxiin tula, gansaxan de tereenel „racionaalsa zernojin“ abza Geegeliiji idealitis xallinius xajaa, dialektikiji saasjan xygzoeñen baina.

„Minii dialektiçeske metod xadaa gegelevske mee- todhee yndehu huuriaaraa ondoor baixa bai tagai, zygoor tereenel sexe protivopolooznoi boisko. Geegeliiji uxa bodoloi process xadaa tereen iji idei geze ne- reeed, xeterdede bejee daangi sybjeek bolgood baixa- dan, baiga jyymli demiyrygen (zoxyogson) bolxo jym, teren xadaa tereenel gadaada—yz-gedelen myn geze. Namda xadaa tad heorge, idealalsa mynnydei tolgoido oruulagdaza tereen soo şinedxen baiguulag- dahan materialalsa jyme myn“ geze Maarks xelene. (K. Maarks, „Kapitaalai“ I toomoi xojordoxi nemecke xeblegiin Posteslooviye).

Maarks ba Eengelbs eöhedinge materializmili xarakteri- zovaalxadaa materializmili erxeden oruulhan filosof bolxo Feijerbaaxili zaan eše baidag zantai balhan jym. Gebes, ene xadaa Maars ba Eengelbs in materializm bolbol Feijerba- xil materializmili adali gehen usar bolnogyi. Ynendee xadaa Maarks ba Eengelbs bolbol Feijerbaaxil materializmhaa tereenel „gol zernojojiny“ abaa idealis ba religiozno-etic- eske xalihiijin xolo xajaad, tereenili materializmin nauqna- filosofsko teori bolgon saasjan xygzoeñen baina Feijerbaax bolbol gol tylebœ materialist baibaş—materializm gehen nerede eservysedeg baibani medeeze baina. Eengelbs bol- bol Feijerbaax „materialistiques“ yndehetebi baibaş, xuşan idealis şydemiydhe halnagy, „Feijerbaaxin bodoito idealizm xadaa bidereli tereenel etika ba religiis filosofiiji sinzeze yzexede tere doroo garza jirene“, geze negele biše xeldeleg balgaa. (K. Maarks ba F. Eengelbs, t XIV, n. 652—654)

Dialektika bolbol „dialeego“ gehen greeçeske ygeheo gar- han jym. Enen xadaa jarilda xexe, poleemike xexe gehen udxatai jym. Ertede dialekti ka geesili protivnigai bodollo baibani protivoreeçnyydi eliryen gargarlaa ynen bodotilji tulaxa ba tere protivoreeçnyydi dabaza garxa uran sada- bariili xeledgeg baigaa. Ertede zarim filosofuud bolbol uxaan bodoloi baihan protivoreeçnyydi eliryen gargarlaa jabadal ba protivopoloozno hanalnuudilji tulalduulxa jabadal bolbol ynen bodotilji olxlin egee hain arganb myn geze tooldog baigaa. Uxaan bodoloi ene dialektiçeske metod bol- bol xozomonb priroodin yzegdelnyyde delgerylegde bai- xadaa priroodin poznavaalxa dialektiçeske metod boltoh hen. Ene metod xadaa priroodin yzegdelnyydi mynnydei xy- delze baidag baihan yzegdelnyydei xadag, tiigeed priroodin xygzeltiin rezyltaad, priroodin protivopoloozno xysenydei xas- xarsaalaan rezyltaad myn geze xardag bai-aa.

Dialektika bolbol huuriaaraa metafizikede sexe protivopo- loozno bai tag jym.

1. Marksli dialektiçeske metod bolbol ilmenyyd gol certaauudai baidag:

a) Dialektika bolbol metafizikehee protivopoloozno, priroodilji beje bejheenb tahanxai, beje bejheenb izolirovan- naa ba beje bejedee xamaagyl predmeedyd ba yzegdelnyydi tuşan bolzo suglarahan jyme biše, xoorondoo xol- bootoi, nege byxli jyme geze, tereen dotoroo predmeedyd, yzegdelnyydi xadaa beje bejetejee organiçeskaa xolbootoi, beje bejheenb duldiidag ba beje bejeee şaltagaaldag, ge- ze xardag bina.

Tiimehee dialektiçeske metod xadaa prirooda soo neges yzegdel bolbol, xerbee tereenili orşon toirozo baihan yzeg- delnyydi xolbooyigœr halgaagaad abxada, olgogdoxoyi geze tooldog baina. Usaran xadaa jamarş halbarida baihan jamarş yzegdel xadaa xerbee tereenili orşon toirozo baihan yzeg- delnyydi talaşasagyl xolbogdongoor te eeniji orşon toirozo baihan yzegdelnyydeere şaltagaalulan xadag baibal, olgogdoxoyi ba batalan yndehelgege şadagdaxa johotoi.

b) Dialektika bolbol, metafizikehee protivopoloozno priroodilji xaraaza prirooda xadaa togtosohni bai xyldegelyi, nege doroo baibashan ba xubilxajaa bolişohni baidal biše myn le taharaltagi yxdelze ba xubilza, taharaltagi şinelegdeze ba xygz ze baidag baidal geze, tende xododoo nege jyme biyi bolzo ba xygzeze, nege jyymne handaraa ba nahaa dy- ren xosorozol baidag ba xar xadag baina.

Tiimehee dialektiçeske metod bolbol jyymli yzegdelnyydi gansa tenei xoorondoo xolbootoi ba şaltagaalagdan baidag talaħan bise, myn le tenei xydelze xubilza, xygzeze baidag talaħan, edenei bii bolzo ba yxeze halaxa ta- lahaħan xaraxili erideg baina.

Dialektiçeske metodt xadaa yxeze halxa jabadalaa exilze baibaş, ene momeentde bata baihanar xaragdhanianlı şu- xala biše, xerbee ene momeentde bata biše baigaahaa, bii bolzo ba xygzeze baihan jabadal nen tyryyn şuxala baidag usaran xadaa dialektiçeske metodt gansa bil bolzo ba xyg- zeze baihan jyymne dabagdaşagyl baidag.

„Byxli prirooda xadaa tereeneli ton zile xubinuudiyd exilze ton jike bejenydeg xyrter, toonhoo exilze naran xyrter proliştahaa (exelin amida kleetočke—Red) exilze xyn xyrter mynnydei bit bololo ba ygei bololgodo, taharaltagi uradxalgada, eseltegyi xydelende ba xubi-

lataa baidag baina“ geze Eengelbs xelene. (myn ten- de, niur 484).

Tiimehee, dialektika bolbol jyymnyyd ba tedenel uxaa- nal otazeeniydi jixenidetb tenei xoorondoo xolbog- dongi, terenei yxeseldengi, tedenel xydeleōend, bli bolxo baidag ba ygei bolzo baidag johodon abdaş“ geze Eengelbs xelene. (K. Maarks ba Eengelbs t. XIV, niur 23).

b) Dialektika bolbol metafizikehee protivopoloozno, xyg- zeltiin processiili toogol xubilaltanuudai şanarai xubilalta gar- dagyi urgaltin miin processiili biše—myn tiime bagaxan ba eli biše toogol xubilaltahaa eli xubilaltanuudat, yndehereen- ondo bolgohon xubilaltanuudat, şanarai xubilaltanuudat oruul- xa xygzeltiin myn, ende xadaa şanarai xubilaltanuudat aazamaar bolxo biše, genete, tyrgen doroo skaçoobraaznaar nege bai- dalhaan nygoe baidalhaa silzen oroxo jabadalaa boldog baina, xubilaltanuudan slyçaina boloo biše, zakonomerneer, eli bišeer ba aazamaar şanarai xubilaltanuudat suglarhanai usharbol boldog johotoi geze xaradag baina.

Tiimehee dialektiçeske metod bolbol xygzeltiin processiili kryg toirohon xydeleōen biše, miin le jabaza yngergehe- net dabtahan prostoi dabtalga biše, xarin uragsaa dəbzeh-n xydeleōen, deesee xygzeli lineer jabahan xydeleōen, xušan şanarai baidalhaa sine şanarai baidalhaa silzen orohon, prostoi- hon shlooznodo, doodo şatähäde deede şatada oroxo udxatai xygzeltiin geze tooldog baina

„Prirooda xadaa dialektikili turşalgiin şuluun myn. Eni turşalgiin tyleo yderhöe yder byri nemeze baihan ton bajan material ygehen mynne sagi jestest- voznaani bolbol teregeereprirooda soo byxii jyyme eses esestee xadaa metafiziqueskeer biše, dialektiçeskeer yiledxegden jabaza baidag geze, ene xadaa mynnydeeb nege Janzaar, xododoo daxin şineer dabtaza baigas kry- geer erjeldeza baidag biše, myn le bodoto istoorigiili yng- gergeze baina geze batalhan baina. Ende xadaa Byxi mynneeni organiçeske miin urgamlar amida amitad, myn tereşelen xyn xadaa olon million zilnyydei torşo soo yrgelzelien xygzeltiin processiili produkt myn geze batalan togtoozo, priroodilji metafiziqueske yzeler xar- dag jabadalaa ton şanga soxiso ygehen Daarvinili- niy tyryyn zaaxa johotoi“ geze Eengelbs xelene (myn tende niur 23).

Dialektiçeske xygzeltiin toogol xubilaltanuudaa şanarai xubilaltanuudat silzen orohon jabadal geze xarakterizo- vaalxadaa Eengelbs iğeze xelene:

„Fizikede.. xubilalta byxen xadaa bejedee xabatai toogol xubilaltahaa bolzo gy, ali jamar negen foormiin xyd leonei toogol tereende ni lylye dehenei usaran too- goi şanarta silzen orolgo myn, zişelkede, tyryşer uhanai temperatura xadaa terenei şingen duhal baidal- dan Jamarş xamaagyl baidag gebeş, şingen uhanai tem- peraturiin jike bolxo ba baga bolxotoi xamta tusaga- momeent bolzo, uhanai baidal xubilza, uhan xad a nege gebel—ural bolzo, ygei gebel—mylihen boldog baina... Platiňova proovolkin gerel yxgxiin tula tookin xysenel toodoxkol miintimyym xeregtei baidag, metaall byxende xailaxa eeriin dulaan bil baidag; manai medelde baihan arganuudar xaraata temperatuuri yxese şadaxa bai- xadannai şingen zyl byxende myn baigas davleentiliin xaba soo xyrelgin gy, ali busalalgiin eeriin toodoxkol toočko baidag Johotoi; esestee gaaz byxende xaraata davleenti ba xyrelgeen, tereenili şingen baidalda oruul- za bolxo kritiçeske toočko baidag baina. Fiizikiin kon- taantuanud gedeg bolbol (negi baidalhaan nygoe bai- dala silzen orolgiin toočko—Red.) jixenxi xubida yslo- voi toočkonuudai nerehee ondoor jyş biše. Ende xadaa xydelende toogol (xubilata) nemelite gy, ali baga bol- golti xehen labadal xaraata bejien baidalda şanarai xu- bilata ga guuldag baina. Ende, tiimehee, too bolbol şanarta silzen orono (myn tende, niur 527 5/8).

Saşa, xiimedi oroxodoo Eengelbs iğeze yrgelzeyline:

„Xilmiili toogoi sostaavai xubilaltiin viljaaniar bolhon bejyndede şanarai xubilaltanuudat xual nauukin baiza ba xygzeliş agaryin olgost, usaran xadaa gansa ilmel xandalga istoorigiili taurukkii silçainostnuudat exi zaxagi xaoas bolxo jabadal ba udxa usarıgyi endyyrelynydhe syllelexe baina.

Saşa, Xerbee miir bolbol tataraltagi xydeleōen ba xygzeltiin baihan xadan, xerbee xušanai jyyme hynex ba sine jyyme urgan garza baixa jabadalai xygzeltiin zakoon myn xadan „xydelgesegyi“ obşestvenne joh zuram, en- gei ymsiin ba eksplataaciin „myne principio“, tariaasadiji pomeşçigiyde, xydelgesiili kapitalistnuudat medegede baihan geheen „myne idei‘ gege xadaa ogto ygei bolhoniin geze.

Tiimehee eöhedinge tere sagtaa feodaalsa stroili kapitalis- trii helgehende adialar kapitalis stroili socialis stroigoor helgeze bolxo baina.

Tiimehee, odoo sagtaa diilengi xysen baibaş, saasadaa xyg- zexejœ bolihon, oobşestviin sloinuudat orijentiroovko abxa biše, ene momeentde diilenxii xysen boloogyl baigaaş haa xygzeze baihan, Jiredyitei baihan sloinuudat orijetiroovko abxa xeregtei.

Yngerhen zuunzilei najaad onuudta narođniguudat mark- silistnuudat temesze baixa epooxodo Rossi do proletariaad bolbol amitan zonoi ugaa diilenxi olon talan baihan ymsiin tariaasadtas溜asulabon ton bagaxan talan baihan jym. Gebes, proletariaadai angı bolon xygzeze baixada angı bolxo tariaas- sad bolbol zadarana unaza baihan baina. Soxom proletariaadai angı bolon xygzeze baihan tuladan marksiistnuudat bolbol proletariaadai orijentiroovko abna baina. Marksistnuud eli dyvree ygei geze, usaran xadaa medeezeer, proletariaadai bolbol ton baga xysen baihan, xozomon tyryy zergin is- riçeske ba politiçeske xysen bolon urgahan baina.

Tiimehee politikada endyyrexygenin tula, gedergee xarangil, xarin uragsaa xaraxa xeregtei.

Saşa, Xerbee udaaxan toogol xubilaltanuudai, tyrgen ba- genetili şanarai xubilaltanuudat silzen oroxo jabadalai xygzeltiin zakoon bolxo xadan, daralagdagşa angluuudat xyg- degde revolycionno perevorooduud bolbol ton jesteestvenne ba- erxebiše bolxo yzegdel myn bathanin eli.

Tiimehee, kapitalizmhaa socializmada oroxo jabadal ba xy- delmerisen angili kapitalis daralaltahaa syllelexe jabadal xadaa udaaxan xubilaltanuudat zamaar biše reformatuudat zamaar bejlyylegdexi biše, gansal kapitalis stroili bolxo xubilalta xehenei zamaar, revolyciici zamaar bejlyylegdexi johotoi.

Tiimehee, politikada endyyrexygenin tula reformiist biše revolycioneer baixa xeregtei.

Saşa, Xerbee xygzeltiin xadaa dotoroi protivoreeçnyydi- uudaln garga xaya johor, ede protivoreeçnyydi tulaza garxin tulada ene protivopoloozno xysenydiili tulasalduulka johor bololog xadan, proletariaadai angili temesel xadaa jesteestvenne ba- erxebiše bolxo vze del myn baihanin eli.

Tiimehee kapitalis suramai protivoreeçnyydiili daldalxagyl tedeniliili irilyren garga xaya johor, ede protivoreeçnyydiili yndehenei xydeleōen, temesiliuntaraaxayi, xarin esesten xyregzeze xeregtei.

Tiimehee, politikada endyyrexygenin tula proletariaadai byryzaazli xojoroi interesesydiili taaraldulukha reformatiis politi- lika biše, kapitalizmiji socializm oruu, şingen oroxo“ gehen soglaçaatelsi politiçeske biše, ebsereşegyi angili proletaarska politikii barin abuluxa xeregtei.

Marksli dialektiçeske metodei xereg bolbol xerbee tere- niyi obşestvenne azabaidalai, oobşestviin istoorigiili abza- xeregtee haas ilme baina geesel daa.

Marksli filosoofsko materializmili abxa boloo haas ene x- ada huuriaaraa filosoofsko ideolitizmda sexe protivopolooz- baidag jym.

2) Marksli filosoofsko materializm bolbol ilmenyyd gol certaauudai baidag:

a) Miir xadaa „absolyytno idein“, „mirovoy dyxiin“, „uxaan medereleit“ bodoto bejee oloton usar geze tooldo- ideolitizmhaa ton ondoogo Maarksil filosoofsko materializm bolbol miir xadaa eöhingee gol udxaa xadaa proti- voreeçnyydiili predmeedydei bodoto udxhaarzın şinzeze yzexze şinzelge myn“ geze Leenin xelene. (Leenin, „Fil-

soofsko debternyyd“, niur 263)

Myn saasany:

„Xygzeltiin bolbol protivopolooznotinuudai „temeseli- ny“ myn“ (Leenin, t. XIII, 301 niur).

Marksli dialektiçeske metodei gol certaauud tobşor abxada ilme gees.

Obşestvenne azabaidalii şinzeze, oobşestviin istoorigiili

şinzeze jabadalda dialektiçeske metodei polozeen-

nyydi delgeryelgele jamar ugaa jice udxatai balhanili, ene

polozeeniydi oobşestviin istoorigiili proletariaadai paartiin

praktiçeske jabulgada xereglegiin jamar ugaa jice udxatai

</div

AXS ba GERMAANI

Hyylei telegrammānuud bolbol Germaani ba AXS xojoroi xoorondoxi xarilsal-ganuudai xursadhanai tuxai medeesene. Ene xarilsalga-nuud bolbol Germaanida fa-sis xuuli zasag bii bolhon-hoo xoiço xursadahan baina. Hyylei zilnyydet torsoo, ilangajaa hyylei hara-nuud so, polozeeninyyden ton xinde bolshon baina.

Germaani ba AXS xoorondo, xudaldaa naimaanai doogovor batalxa tuxai xel-seenyyd eselen ebderehen baina. Germaanska tovaar, nuud bolbol amerikaanska tamooz in „xara spiseg“ sootoolgdog. Tede tovaaruuudta, zarim zarim bi-se gyrenyyd inxi singi lbgootno tarifnyyd ygtellegyi. Ameerikin xudaldaa naimaanai altaa bolbol Berlinhee busaagdaa. Germaanida baigaa AXS-iin poosol bolbol Vašingtoondo duudagdaza osood, teed, duuluan jabuuldag, zygotor terenei gargaşiji Japoon daadag baina.

Germaanska fašizmin xorolgiin xydelmerinyd bulbul, Latiinska Ameeri-kadasi delgerheen baina. Xenei medeexer Germaanidbaigaa AXS-iin poosol bolbol Vašingtoondo duudagdaza osood, teed, duuluan jabuuldag, zygotor terenei gargaşiji Japoon daadag baina. Prezident Ryzveelit, dotoodo xereggydei ministr Ikees, Njuu-loorkin meer La Gardiaa ba biše biše politiçeske elite detjateliyyd xadaa Germaanska fašizmin aadresaar-ton erid medylygenyydijii xehn baina. Xebelnyyd ba amerikaanska obşestvennostiin yrgen kryggyd bolbol Germaanitai diploma-tiçeske xarilsalganuud a ta-halkiji sexi erihen baina.

Americaanska olonit in hanal xadaa xuuli zasaga Giitlerei Jireheneen xoiço Germaanida xarsa yzel erid gargaşiji geze. Torein pooli-ssi asse şijeşen“ geze kon-servativnaa bilyeteen bişene.

Aavstriliij ezemden abalga, Çekoslovaakijii xubaariil-tahalalg, Ispaanidaxi inter-veen, jevreinyydii xiu-dalga, fašis teiroor ba gitlerovcydei vaarvorstvo bollol amerikaanska adai dunca zibyryxel tatahan baina. Maassanuud bolbol fašis agreeessoruuudta şiolxeli xiiyu ygejiji erine, fedener xadaa Germaanida esergyy ekonomiçeske saankciji erine. Tanai dool-lar xysen geze—teed, til-metee tereñiji fašis vaar-

Germaano - amerikaanska xudaldaa naimaanai unal-ta-balan—Brazili, Cili, Perre, Meeks ke ba Centralia Ameeri-kiin oronuu-dai runogyyd deere, Germaanidbaigaa zygho xudaldaa nimaaji jixeer jabuuhai-deerehesji bolhon baina. Maassanuud bolbol fašis agreeessoruuudta şiolxeli xiiyu ygejiji erine, fedener xadaa Germaanida esergyy ekonomiçeske saankciji erine. Tanai dool-lar xysen geze—teed, til-metee tereñiji fašis vaar-

EKIM TARIAAJI YREHENE XAAXA

BMASSR-ei Narkomzemei meie johoor, ie pybile dotor yreñen, ba sialoxoi foicoruudii xalgljin plānni 15,4 procent oyryggede-hen ba encehhee 21 procent trijcer seberlegdehnen ba na. Eleen deerehee nege-xede, xabarai tarigaca, bel-delei xycelmen, tyryşin eel-zerde yche xaaqaa ton le xangaltayi jabana. Ted, yre-henii sag bolzor sooch xasa bolcor byxii yskovruud manai respyyltikun kolxoziudia xysed. In Ede yskovruudai negeñiñ xasa ygejiji zil-de manai respyyltikun kolxo-zuudai pcholuud oore gai xamşig hain taraan urghan baina.

Cetes, zarim aimagutai kolxoziud bolbol yreñen, ba straxovoi foicoruudai xalgljin exleegy baa engeercee yner sanarii taraanbaa yre-henii icondiji sag bolzortons xasa jabadalai ba doxid xubaarijii xoiço-tatana, lime gege-degi ja aban aimagutai gecel: Muxar Šiberei (ain gyisekoomoi iyylegse nyxer Molca-nov, gaz-nanaalangai tahagai exleegy nyxer Zaicev), Kabaanskun (aimgyisekoomoi tyrylegse Roodjev, Azoojor exleegse Lesnicij), Xiaagtin (aimgyisekoomoi—Maarinov, AZO-Vasiliyev), Xorin (aimgyisekoomoi—Pečinov, AZO-Maslov), ba biše amaguud bolbol ynheneinge xaxdiñiñ xaa-gayi.

Tyry kolxoziudai xydel-berileged bolbol tariaa soxil-goo dyrygexi xylecengi, yreñenei ba straxovoi foicoruudai xalgljin sag bolzortons emixid el deerehee, myne xabarai tarigaca beledxelegee ene şukala xydelmerijii dyryge-ze şadaad balna. Ziselekhede, Tarbagatain xamagi, „Pyyt Leenina“, Vorošilovoi nerem-ze ba biše biše kolxoziudai xalgljin xycelmerinydii myn le xangaltayi geor emixidxehen baina.

Tyry kolxoziudai xydel-berileged bolbol tariaa soxil-goo dyrygexi xylecengi, yreñenei ba straxovoi foicoruudai xalgljin sag bolzortons emixid el deerehee, myne xabarai tarigaca beledxelegee ene şukala xydelmerijii dyryge-ze şadaad balna. Ziselekhede, Tarbagatain xamagi, „Pyyt Leenina“, Vorošilovoi nerem-ze ba biše biše kolxoziudai xalgljin xycelmerinydii myn le xangaltayi geor emixidxehen baina.

Aadress redakcii: г. Улан-Удэ, Цен троюзная 19. Телефон redakcii: redakciora 3-44, otv. sekret ar. 3-23, c. x. ofis 7-55, promot. 5-07.

NKMP-iin tipografi

Glavlit № 6

Glavlit № 6